

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ Београд

**Извештај о остваривању Програма управљања
Парком природе „Златибор“
за 2018. годину**

Ужице, октобар 2018. године

I	УВОД	2
II	ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЂЕНОГ ПОДРУЧЈА	3
III	ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЂЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	4
1.	Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима	4
2.	Приоритетне мере и активности на управљању културно – историјским вредностима	10
3.	Управљање природним вредностима	10
3.1.	Задаци и активности на заштити и управљању шумама	10
3.2.	Задаци и активности на заштити и управљању ловном и риболовном фауном	11
3.3.	Задаци и активности на коришћењу споредних шумских производа	12
3.4.	Задаци и активности на мониторингу	12
IV	ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА	13
V	ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА	14
VI	ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЂЕНОГ ПОДРУЧЈА	15
VII	САРАДЊА	16
VIII	ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ	17
IX	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	18

I УВОД

Реализација годишњег програма, односно Програма управљања Парком природе „Златибор“ за 2018. годину извршена је у складу са чланом 54. Закона о заштити природе („Сл.гл.РС“, број 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16) и Уредбом о проглашењу Парка природе „Златибор“ („Сл.гл.РС“, број 91/17).

Површина Парка природе „Златибор“ износи 41.923,26 ha, од чега је у I степену заштите 2.299,59 ha (5,48%), у II степену заштите 19.148,28 ha (45,67%) и у III степену 20.475,39 ha (48,85%).

Простор Парка природе „Златибор“ препознат је као једно од еколошки значајних подручја на коме је присутан одређени број приоритетних типова станишта и врста, па је сврстан у еколошку мрежу која је дефинисана Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. бр 36/09, 88/10 и 91/10-исправка и 14/16) и Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. бр 102/10).

II ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

У 2018. години рађено је на остваривању следећих општих циљева заштите:

- заштита, очување и унапређење постојећих природних и створених вредности, као и укупне предеоне, геолошке и биолошке разноврсности,
- унапређење и наменско коришћење вредности подручја и одрживо управљање природним ресурсима, кроз обезбеђење стабилности екосистема.

Специфични циљеви на остваривању којих је рађено:

- очување и унапређење типова станишта која су од националног и међународног значаја,
- заштита, очување и унапређење биолошке разноврсности (генетичке, специјске и екосистемске),
- заштита, очување и унапређење геолошке разноврсности,
- очување квалитета основних чинилаца животне средине (ваздух, вода, земљиште), заштита од буке и обезбеђење адекватног управљања отпадом,
- унапређење и очување шума парка природе кроз обезбеђење њихове стабилности и одрживог управљања,
- заштита, очување и презентовање културно – историјских вредности и знаменитости,
- очување пејзажних и амбијенталних вредности простора, као препознатљивог визуелног израза простора,
- одрживи развој подручја и стварање услова за унапређење квалитета живота и рада локалног становништва кроз подстицање традиционалних делатности на подручју, пољопривреде, сеоског туризма, екотуризма и старих заната,
- повећање свести јавности о вредностима подручја парка кроз разноврсне едукативне и промотивне садржаје за посетиоце свих узраста и способности,
- унапређење информативно – презентационих и едукативних садржаја парка, како би се омогућио јединствени доживљај и ефикасно управљање посетиоцима подручја парка.

III ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

1. Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

Приоритетне мере на управљању природним вредностима Парка природе „Златибор“ у 2018. години биле су заштита, управљање и унапређење стања природних вредности.

Заштиту, односно чување подручја и унутрашњи ред у заштићеном подручју, у току 2018. године спроводила је чуварска служба заштићеног подручја, кроз редовну контролу свих активности у Парку природе „Златибор“ и чување граница заштићеног подручја. Чуварска служба се састојала од осам чувара и једног руководиоца чуварске службе. Послове чувања и надзора Парка природе „Златибор“ на територији која је у надлежности Шумског газдинства „Ужице“ из Ужица (општине Чајетина и Ужице), обављало је пет чувара парка природе, док на територији која је у надлежности Шумског газдинства „Пријепоље“ из Пријепоља, (општина Прибој и Нова Варош), послове чувања и надзора обављала су три чувара парка.

Активности на заштити подручја обухватиле су и припрему за обележавње заштићеног подручја, док су се радови на обележавању зона заштите вршили у 2018. години, чак и у зимским месецима када су то временске прилике дозвољавале.

Заједно са чуварима заштићеног подручја на пословима везаним за Парк природе „Златибор“ радили су и чувари шума на својим чуварским реонима.

У току 2018. године реализовани су следећи планирани трошкови чуварске службе Парка природе „Златибор“:

<i>Реализована средства за бруто зараде чуварске службе (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
МЗЖС:	3.369.000,00	3.369.000,00	100	Управљач
Сопствена средства:	784.140,00	0,00	100	
Средства од накнада:	0,00	784.140,00	100	
Укупно:	4.153.800,00	4.153.800,00	100	

Активност је реализована са 100 процената.

Поред реализованих средстава за бруто зараде чувара реализовани су и материјални трошкови (односно трошкови горива, мазива, регистрације возила и сервисирања) чуварске службе:

<i>Реализовани материјални трошкови (односно трошкови горива, мазива, регистрације возила и сервисирања) (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
МЗЖС:	140.000,00	140.000,00	100	Управљач
Сопствена средства:	90.000,00	0,00	100	
Средства од накнада:	0,00	90.000,00	100	
Укупно:	232.000,00	232.000,00	100	

Активност је реализована у износу од 100 процената.

У 2018. години је набављено 7 униформи за чуваре парка природе „Златибор“ сходно Правилнику о службеној одећи чувара заштићеног подручја, као и 7 службених легитимација. Поред тога финансирано је и полагање стручних испита за 7 чувара парка природе.

<i>Опрема за чуварску службу (униформа, легитимација, стручни испити и др.) (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
МЗЖС:	411.352,00	411.000,00	100	Управљач
Сопствена средства:	102.863,00	0,00	100	
Средства од накнада:	0,00	103.215,00	100	
Укупно:	514.215,00	514.215,00	100	

Активност је реализована у износу од 100 процената.

Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима огледале су се у сталном праћењу, контроли и унапређењу стања строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња, гљива и инсеката, праћењу стања и експлоатацији природних ресурса у заштићеном подручју (шума, земљишта, камена и воде) у границама Парка природе „Златибор“. Такође вршио се сталан надзор над спровођењем режима заштите по одређеним степенима заштите (I, II и III) у границама парка природе, од стране чуварске службе. Чуварска служба је као што им је и задатак сачињавала записнике и службене белешке. У складу са Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја, послове у Парку природе „Златибор“ обављала је и служба за опште и правне послове, служба за ловство и остале ресурсе, служба за планирање и газдовање шумама и служба за финансије и рачуноводство. На изради управљачких

докумената Парка природе „Златибор“ (програм управљања и извештај о остваривању годишњег програма управљања), програма и извештаја управљања рибарским подручјем, као и на реализацији истих, радио је самостални референт за заштићено подручје Парк природе „Златибор“ (Шумско газдинство „Ужице“ из Ужица) и самостални референт за заштиту природе (Шумско газдинство „Пријепоље“ из Пријепоља). За рад самосталних референата, у Парку природе „Златибор“, утрошена су следећа средства:

<i>Средства утрошена за бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на изради управљачких докумената, њиховој реализацији и контроли спровођења истих (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
МЗЖС:	160.000,00	160.000,00	100	Управљач
Сопствена средства:	1.025.340,00	0,00	100	
Средства од накнада:	0,00	1.025.340,00	100	
Укупно:	1.185.340,00	1.185.340,00	100	

Активност је реализована у износу од 100 процената.

Сагласно Уредби о проглашењу заштићеног подручја управљач је у 2017. години започео активности на изради *Одлуке о накнадама за коришћење заштићеног подручја, Правилника о унутрашњем реду и чуварској служби и Плана управљања*. Израда ових докумената је завршена током 2018. године.

Материјални трошкови стручних служби везано за гориво и мазиво приказани су у следећој табели:

<i>Материјални трошкови стручне службе – гориво и мазиво (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
МЗЖС:	30.000,00	0,00	100	Управљач
Сопствена средства:	40.000,00	30.000,00	100	
Средства од накнада:	0,00	40.000,00	100	
Укупно:	70.000,00	70.000,00	100	

Активност је реализована у износу од 100 процената.

У 2018. години приоритетни послови били су радови на **обележавању граница**. У 2018. години обележено је укупно око 350 километара граница у сва три степена заштите.

Обележавање граница извршено је једним делом ангажовањем фирме путем јавне набавке, а једним делом сопственом радном снагом. На обележавању граница били су ангажовани: запослени у Служби за уређивање шума као и радници ангажовани на привремено повременим пословима. У сврху обележавања граница утрошена су финансијска средства приказана у следећој табели:

Реализован средства за обележавање граница (динара)				Извршилац посла
Извор средстава	Планирано	Реализовано	%	
МЗЖС:	3.156.107,00	2.500.000,00	80	Управљач
Сопствена средства:	0,00	156.107,00	100	
Средства од накнада:	0,00	500.000,00	100	
Укупно:	3.156.107,00	3.156.107,00	80	

Планирано је обележавање 456 километара граница заштићеног подручја, али је због временских услова извршено обележавање око 350 километара, од чега је обележана читава дужина првог степена заштите (110 километара), а остало је у другом степену заштите и спољна граница Парка природе „Златибор“.

Активност је реализована у износу од 80 процената.

У 2018. години постављено је 20 (двадесет) ознака табле. За постављање ових ознака табле утрешоно је:

Реализовна средства за израду и постављање путоказа и ознака табле (динара)				Извршилац посла
Извор средстава	Планирано	Реализовано	%	
МЗЖС:	362.000,00	100.000,00	100	Управљач
Сопствена средства:	0,00	100.000,00	100	
Средства од накнада:	0,00	162.000,00	100	
Укупно:	362.000,00	362.000,00	100	

Путокази и ознака табле су израђене у оквиру Радне јединице „Обрада дрвета“ која послује у оквиру Шумског газдинства „Ужице“, а постављање на терену је извршено сопственом радном снагом.

Активност је реализована у износу од 100 процената.

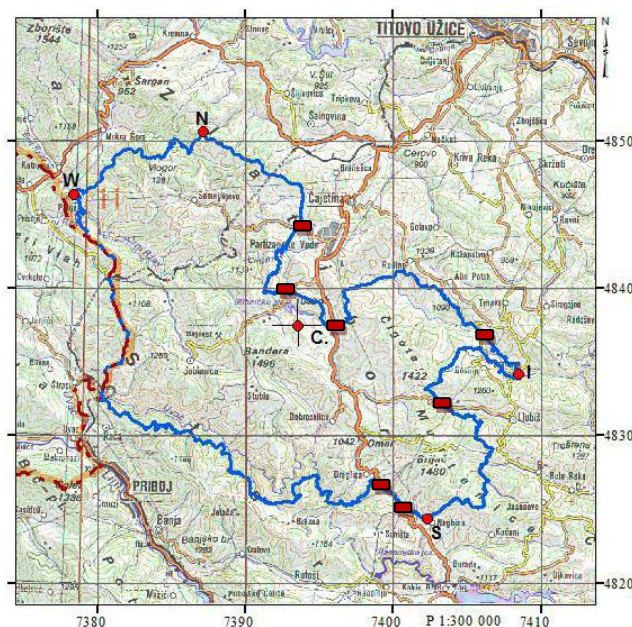
Поред постављања путоказа и ознака табли, у 2018. години постављено је седам **информативних табли** на локацијама за то одређеним и то пет на територији Шумског газдинства „Ужице“, и две на територији Шумског газдинства „Пријепоље“. Средства утрошена у ту сврху:

<i>Реализовна средства за израда и постављање информативних табли (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
МЗЖС:	458.000,00	200.000,00	100	Управљач
Сопствена средства:	54.000,00	100.000,00	100	
Средства од накнада:	0,00	212.000,00	100	
Укупно:	512.000,00	512.000,00	100	

Информативне табле су израђене у оквиру Радне јединице „Обрада дрвета“ која послује у оквиру Шумског газдинства „Ужице“, а на терену су постављене сопственом радном снагом.

Локације на којима су постављене информативне табле су:

- *Смиљански закоси* – место звано Петачка долина (државни пут ИБ реда број 23 према Црној Гори),
- *Пралиште* – испод фабрике воде на Рибничком језеру на путу према Ски центру „Торник“ (државни пут ИБ реда број 405),
- *Прдавац* – испод стрелишта ловачког удружења „Златибор“, на путу ка златиборском селу Семегњево (државни пут ИБ реда број 404),
- *Бошкова вода* – испод Омара, на путу из Љубиша према Водицама,
- *Катушница* – испод Владаја, на путу из правца Златибора и правца Ужица ка златиборском селу Гостиље,
- *Тавник* – где пут за Црну Гору сече границу Парка природе „Златибор“ (државни пут ИБ реда број 23 према Црној Гори).

Управљање отпадом је обавеза управљача, између осталог и због процеса сертификације шума према захтевима FSC стандарда (Forest Stewardship Council). У редовне активности управљања отпадом спадају: лоцирање илегалних депонија, контроле руковања са опасним отпадом (отпадно уље, отпадни пнеуматици, пестициди...), хитно интервенисање у случају инцидента приликом радова на терену (изливање уља из радних машина, моторних тестера и сл.), контроле одлагања комуналног отпада ван места која су за то предвиђена, контрола одлагања чврстог отпада, вучу посеченог дрвећа и складиштење дрвних сортимената на начин којим се не ремете услови проласка великих вода у водотоцима.

Поред наведеног вршено је и редовно информисање локалног становништва, невладиних организација и осталих корисника заштићеног подручја у вези управљања отпадом.

<i>Реализована средства за управљање отпадом (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
Сопствена средства:	80.000,00	0,00	100	Управљач
Средства од накнада:	0,00	80.000,00	100	
Укупно:	80.000,00	80.000,00	100	

Активност је реализована у износу од 100 процената.

2. Приоритетне мере и активности на управљању културно – историјским вредностима

На подручју Парка природе „Златибор“ налазе се следећа утврђена непокретна културна добра:

- Црква брвнара у селу Доња Јабланица (категорисана са старим гробљем и собрашицама), споменик културе од великог значаја;
- Црква брвнара у Доброселици, споменик културе од великог значаја;
- Манастирски комплекс Увац.

Активности на промовисању културно – историјске вредности Парка природе управљач ће планирати у наредним годинама.

3. Управљање природним ресурсима

3.1. Задачи и активности на заштити и управљању шумама

Управљач је вршио сталну контролу појаве сушења као и градације поткорњака у сарадњи са надлежним институцијама, Заводом за заштиту природе Србије и Институтом за шумарство у Београду. Мониторинг поткорњака вршен је постављањем феромонских клопки са феромонима. У ту сврху су реализована следећа финансијска средства:

<i>Средства утрошена за мониторинг поткорњака (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
Сопствена средства:	272.000,00	142.000,00	100	Управљач
Средства од накнада:	0,00	130.000,00	100	
Укупно:	272.000,00	272.000,00	100	

Активност је реализована у износу од 100 процената.

Управљач је вршио и противпожарну заштиту. Противпожарна заштита се спроводила увођењем активних дежурстава у току летњих месеци када је могућа већа појава пожара.

Управљање шумама у Парку природе „Златибор“ спроводило се у складу са дефинисаним режимима заштите, Законом о шумама и планским документима: Основама газдовања шумама за Газдинске јединице које су на подручју Парка природе “Златибор“ и Привремени Програм газдовања шумама сопственика – физичка лица (шуме у приватном власништву).

У 2018. години вршени су теренски радови на прикупљању података зарад израде Основе газдовања шумама за Газдинску јединицу „Муртеница“. Такође је

завршено и писање Основе газдовања шумама за Газдинске јединице „Торник“ и „Чавловац“.

<i>Средства утрошена за израду Основа газдовања шумама „Чавловац“ и „Торник“ (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
Сопствена средства:	2.400.000,00	0,00	100	Управљач
Средства од накнада:	0,00	7.020.634,01	100	
Укупно:	2.400.000,00	7.020.634,01	100	

Активност је реализована у износу од 100 процената.

3.2. Задачи и активност на заштити и управљању ловном и риболовном фауном

Развој и унапређење ловства остваривало се побољшањем стања и фонда дивљачи у постојећим ловиштима.

Заштићено подручје обухвата територије и делове територија пет ловишта: „Златибор“ којим газдује истоимено ловачко удружење из Чајетине, „Торник-Чавловац“ и „Шарган“ којима газдује у склопу ЈП „Србијашуме“ ШГ „Ужице“ као и ловиште „Црни врх – Љесковац“, којим газдује ШГ „Пријепоље“. Поред ових ловишта ту је још и ловиште „Златар“ којим газдује ловачко удружење „Козомор“ из Нове Вароши.

Ловиште које захвата највећу површину Парка природе „Златибор“ је ловиште „Златибор“ којим газдује ловачко удружење из Чајетине. Главне гајене врсте дивљачи у ловишту су срна, дивља свиња, зец и пољска јаребица.

Ловиште „Торник – Чавловац“ је својом територијом „уметнуто“ у ловиште „Златибор“ и налази се у његовом северном делу, обухватајући просторе истоимених географских локалитета и газдинских јединица. Главне гајене врсте дивљачи су срна, дивља свиња, зец, а лове се и предатори (претежно вук и лисица).

Ловиште „Шарган“ се налази у крајње западном делу територије коју покрива Парк природе „Златибор“. Главне гајене врсте дивљачи су срна, дивља свиња, зец, а лове се и предатори (претежно вук и лисица).

Ловиште „Црни врх – Љесковац“ је типично планинско ловиште и налази се на самом јужном ободу предметног подручја, обухватајући простор дуж леве обале Увца. Гајене врсте дивљачи су, слично као и у претходним случајевима, срна, дивља свиња, зец и предатори.

Ловиште „Златар“ којим газдује ловачко удружење „Козомор“ из Нове Вароши је типично планинско ловиште. У њему су стално гајене врсте дивљачи срна, дивља свиња и зец.

Планирани радови у области ловства су се реализовали у складу са Законом о ловству и са Уредбом о проглашењу Парка природе „Златибор“, поштујући одређене режиме заштите.

Водотоци подручја Златибора до проглашења Парка природе „Златибор“ налазили су се у оквиру рибарског подручја „Србија – југозапад“. По Закону о Заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда рибарско подручје у заштићеном подручју проглашава управљач заштићеног подручја, по претходно прибављеној сагласности министра и он је уједно корисник рибарског подручја.

<i>Утрошена средства за годишњи програм унапређења рибарства (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
Сопствена средства:	80.000,00	0,00	100	Управљач
Средства од накнада:	0,00	80.000,00	100	
Укупно:	80.000,00	80.000,00	100	

Активност је реализована у износу од 100 процената.

3.3. Задаци и активности на коришћењу споредних шумских производа

Богата вегетација и очувана природна средина овог подручја је права ризница различитог лековитог биља и шумских плодова. Сакупљање лековитог биља и шумских плодова код становника овог подручја било је присутно и у функцији је сопствених потреба и потреба локалног тржишта, што представља недовољну искоришћеност постојећег природног потенцијала.

3.4. Задаци и активности на мониторингу

Праћење, строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња и гљива, праћење стања природних ресурса у заштићеном подручју (речних водотока, земљишта, шума и др.), била је редовна пословна активност реверних инжењера, чувара шума у оним газдинских јединица које се територијално налазе у Парку природе „Златибор“. Поред њих наравно то су радили и чувари Парка природе „Златибор“.

IV ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНО – ИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

Приоритетни задаци научно – истраживачког и образовног рада произилазе из стања природних и створених вредности и потребе њихове заштите, очувања и унапређења.

- Очување и унапређење стања шумских екосистема; контролисана експлоатација дрвних и недрвних шумских производа.
- Очување и унапређење стања пашњака и ливада; појачано контролисање испаше стоке, у власништву локалног становништва.
- Едукација локалног становништва у области заштите природних и створених вредности ПП „Златибор“.
- Едукација локалног становништва у области туризма; утврђивање потенцијала, мотивисање становништва, успостављање критеријума.
- Подизање нивоа свести локалне заједнице у циљу очувања биодиверзитета Златибора; указати на вредности ресурса, којима располажемо.
- Едукација локалног становништва у области одрживог коришћења шумских плодова, лековитог биља и гљива; упознавање локалног становништва са законом о заштићеним врстама.
- Едукација свих популација корисника ПП „Златибор“ у области спровођења прописаних режима заштите; упознавање са прописима за различите степене режимима заштите.
- Едукација локалног становништва у области одрживог управљања отпадом .

V ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА

1. Мере и услови

Радови и активности на планирању, изградњи и уређењу ПП „Златибор“ изводили су се у складу са дефинисаним режимима заштите и условима заштите природе које је издао Завод за заштиту природе Србије, а на основу захтева носилаца активности и радова који ће се извршавати у заштићеном подручју.

У току 2018. године постављене су 2 (две) настрешице са столовима – једна на територији парка природе којом управља ШГ „Пријепоље“, а друга на територији којом управља ШГ „Ужице“.

Две настрешице са столовима које су постављене на територији Парка природе „Златибор“ израђене су у Радној јединици „Обрада дрвета“, која послује у оквиру Шумског газдинства „Ужице“. Постављање на терену је извршено сопственом радном снагом.

<i>Средства утрошена за израду и постављање настрешица са столовима (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
Сопствена средства:	224.000,00	0,00	100	Управљач
Средства од накнада:	0,00	224.400,00	100	
Укупно:	224.400,00	224.000,00	100	

Активност је реализована у износу од 100 процената.

VI ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Основни мотиви посете Парка природе „Златибор“ су: рекреација, спорт, планинарење, научна истраживања, едукација, екскурзије, сакупљање шумских плодова и лековитог биља, посете многобројним верским објектима.

У 2018. години била је планирана и реализована израда штампаног материјала намењеног посетиоцима у виду флајера.

<i>Средства употребљена за израду флајера (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
МЗЖС:	7.150,00	0,00	100	Управљач
Средства од накнада:	0,00	7.150,00	100	
Укупно:	7.150,00	7.150,00	100	

Активност је реализована у износу од 100 процената.

Контролу посетилаца спроводили су чувари Парка природе „Златибор“. Највећи број посетилаца боравио је на потезу Бели камен – Торник, где се налазе скијашки објекти. Због изузетно туристички атрактивних локација у току летње сезоне на територији Парка природе „Златибор“ боравио је изузетно велик број туриста и излетника.

Собзиром да је само проглашење подручја имало велики одјек у јавности и међу локалним самоуправама, Управљач заштићеног подручја је у току 2018. године остварио сарадњу са великим бројем заинтересованим странама на локалном нивоу.

VII САРДЊА

1. Сарадња и партнерство са локалним становништвом

Управљач је у 2018. години започео сарадњу са:

- локалним самоуправама, општинама: Чајетина, Ужице, Нова Варош и Прибој;
- великим бројем власника и корисника непокретности у ПП „Златибор“;
- државним и локалним јавним предузећима која послују на територији Парка природе „Златибор“;
- невладиним организацијама.

VIII ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

Противпожарна заштита организована је у складу са одредбама Закона о заштити од пожара, Закона о заштити природе и Закона о шумама.

Противпожарна заштита одвијала се кроз превентивну заштиту од пожара.

Шумска газдинства опремљена су са средствима и опремом за гашење пожара, тако да је у 2018. години иста одржавана. Свако Шумско газдинство има по једно ватрогасно возило, а како се у Шумском газдинству „Ужице“ возило налази баш у оквиру Парка природе „Златибор“ то се и одржавање истог финансирало из средстава остварених наплатом накнада за коришћење Парка природе „Златибор“. За планиране активности утрошена су следећа финансијска средства:

<i>Средства утрошена за противпожарну заштиту (динара)</i>				<i>Извршилац посла</i>
<i>Извор средстава</i>	<i>Планирано</i>	<i>Реализовано</i>	<i>%</i>	
Сопствена средства:	120.000,00	0,00	0	Управљач
Средства од накнада:	0,00	120.000,00	0	
Укупно:	120.000,00	120.000,00	100	

Активност је реализована у износу од 100 процената.

IX ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Према Закону о заштити природе („Сл.гл.РС“, број 36/09, 88/10 и 91/2010 – исправка и 14/16) финансирање заштићеног подручја обезбеђује се из: средстава Буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе; накнада за коришћење заштићеног подручја; прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем; средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе; донација, поклона и помоћи и других извора у складу са законом.

На седници Надзорног одбора Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ одржаној 22. фебруара 2018. године донета је Одлука о накнадама за коришћење заштићеног подручја Парка природе „Златибор“. Одлука је објављена у Службеном гласнику Републике Србије број 422 од 22. марта 2018. године од када је почела и наплата накнада.

Средства из субвенција у износу од **6.880.000,00** динара су добијена на основу „Уговора о суфинансирању програма управљања заштићених подручја од националног интереса којима управља Јавно предузеће „Србијашуме“ за 2018. годину“, закљученом између Републике Србије, Министарства за заштиту животне средине и Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ број 401-00-534/18-04.

За реализацију Програма управљања Парком природе „Златибор“ за 2018. годину, планирана су укупна средства у износу од **13.409.012,00** динара, а реализована средства су у укупном износу од **18.068.986,01** динара.

План је реализован у износу од 98% у односу на планирано. Разлог томе је немогућност реализације плана обележавања заштићеног подручја у целокупном планираном обиму.

Прилог: Финансиски план (Табела прихода и Табела расхода).

Извештај о остваривању
програма урадили:

Самостални референт за заштиту животне
средине у Парку природе „Златибор“

Миловановић Александар, дипл. инж. шум.

Референт заштите природе
у ШГ „Пријепоље“

Јаковљевић Роса, дипл. инж. шум.

Директор
Шумског газдинства „Пријепоље“

Директор
Шумског газдинства „Ужице“

Јелић Никола, дипл. инж. шум.

Радосављевић Славиша, дипл. инж. шум.

ОСТВАРЕЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2018. ГОДИНУ – ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ – Табела остварених расхода заштићеног подручја ПП "Златибор"

Врста расхода	ШГ "Пријепоље" - Пријепоље				ШГ "Ужице" - Ужице				ПП "Златибор"			
	Извори и износи средстава (у динарима)				Извори и износи средстава (у динарима)				Извори и износи средстава (у динарима)			
	Буџет РС	Сопствена средства	Средства из накнада	Укупно	Буџет РС	Сопствена средства	Средства из накнада	Укупно	Буџет РС	Сопствена средства	Средства из накнада	Укупно
А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја												
А.1. Чуварска служба	893.500,00	0,00	239.040,00	1.132.540,00	3.026.500,00	0,00	740.315,00	3.766.815,00	3.920.000,00	0,00	979.355,00	4.899.355,00
А.1.1. Бруто зараде чувара	719.000,00		184.140,00	903.140,00	2.650.000,00		600.000,00	3.250.000,00	3.369.000,00	0,00	784.140,00	4.153.140,00
А.1.2. Материјални трошкови (гориво, мазиво, регистрација, сервис)	60.000,00		20.000,00	80.000,00	80.000,00		72.000,00	152.000,00	140.000,00	0,00	92.000,00	232.000,00
А.1.3. Опрема за чуварску службу (униформа, легитимација, ноћни двогледи, ПДА уређ. тримери и др.)	114.500,00		34.900,00	149.400,00	296.500,00		68.315,00	364.815,00	411.000,00	0,00	103.215,00	514.215,00
А.2. Одржавање заштићеног подручја	1.210.000,00	126.107,00	664.500,00	2.000.607,00	1.750.000,00	260.000,00	1.474.840,00	3.484.840,00	2.960.000,00	386.107,00	2.139.340,00	5.485.447,00
А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача - израда управљачких докумената	80.000,00		184.500,00	264.500,00	80.000,00		840.840,00	920.840,00	160.000,00	0,00	1.025.340,00	1.185.340,00
А.2.1.1 Матријални трошкови стручне службе - гориво		10.000,00	10.000,00	20.000,00		20.000,00	30.000,00	50.000,00	0,00	30.000,00	40.000,00	70.000,00
А.2.1.2 Матријални трошкови стручне службе -објава у Сл. Гл.				0,00				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
А.2.2.Обележавање граница	1.020.000,00	56.107,00	232.000,00	1.308.107,00	1.480.000,00	100.000,00	268.000,00	1.848.000,00	2.500.000,00	156.107,00	500.000,00	3.156.107,00
А.2.3.Израда и постављање путоказа и постављање ознака табли	30.000,00	30.000,00	62.000,00	122.000,00	70.000,00	70.000,00	100.000,00	240.000,00	100.000,00	100.000,00	162.000,00	362.000,00
А.2.4. Израда, постављање информативних табли и	80.000,00	30.000,00	86.000,00	196.000,00	120.000,00	70.000,00	126.000,00	316.000,00	200.000,00	100.000,00	212.000,00	512.000,00
А.2.5. Управљање отпадом -			30.000,00	30.000,00			50.000,00	50.000,00	0,00	0,00	80.000,00	80.000,00
А.2.6.Противпожарна заштита - регистрација пп возила, одржавање пп апарата и др.			60.000,00	60.000,00			60.000,00	60.000,00	0,00	0,00	120.000,00	120.000,00
А.3. Презентација заштићеног подручја	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно А.0	2.103.500,00	126.107,00	903.540,00	3.133.147,00	4.776.500,00	260.000,00	2.215.155,00	7.251.655,00	6.880.000,00	386.107,00	3.118.695,00	10.384.802,00
Б.0. Управљање посетиоцима												
Б.1. Флајери				0,00			7.150,00	7.150,00	0,00	0,00	7.150,00	7.150,00
В.0. Регулисање имовинско правних односа												
Укупно В.0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.150,00	7.150,00	0,00	0,00	7.150,00	7.150,00
Г.0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја												
Г.1 Мониторинг поткорњака		120.000,00	96.000,00	216.000,00		22.000,00	34.000,00	56.000,00	0,00	142.000,00	130.000,00	272.000,00
Укупно Г.0	0,00	120.000,00	96.000,00	216.000,00	0,00	22.000,00	34.000,00	56.000,00	0,00	142.000,00	130.000,00	272.000,00
Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса												
Д.1. Израда и постављање столова са надстрешницом(2 ком.)			112.200,00	112.200,00			112.200,00	112.200,00	0,00	0,00	224.400,00	224.400,00
Д.2. Измена и допуна (2 ком.)			80.000,00	80.000,00				0,00	0,00	0,00	80.000,00	80.000,00
Д.3. Рад на изради основа (Муртеница теренски радови, Торник и Чавловац канцеларијски)				0,00			7.020.634,01	7.020.634,01	0,00	0,00	7.020.634,01	7.020.634,01
Д.4. Годишњи програм унапређења рибарства				0,00			80.000,00	80.000,00	0,00	0,00	80.000,00	80.000,00
Укупно Д.0	0,00	0,00	192.200,00	192.200,00	0,00	0,00	7.212.834,01	7.212.834,01	0,00	0,00	7.405.034,01	7.405.034,01
Е.0. Остали некатегорисани послови												
Укупно Е.0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупни расходи	2.103.500,00	246.107,00	1.191.740,00	3.541.347,00	4.776.500,00	282.000,00	9.469.139,01	14.527.639,01	6.880.000,00	528.107,00	10.660.879,01	18.068.986,01

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА 2018. ГОДИНУ
Табела остварених прихода Парка природе "Златибор"

Ред.број	Извори прихода	Износ у динарима
1.	Средства Буџета Републике Србије	6.880.000,00
	1.1. Министарство заштите животне средине	6.880.000,00
	1.2. Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Управа за шуме	
	1.3. Остала средства Републике Србије	
2.	Сопствени приходи	11.188.986,01
	2.1. Приходи од обављања делатности	528.107,00
	2.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја	10.660.879,01
	2.3. Остали сопствени приходи	
3.	Средства буџета јединице локалне самоуправе	0,00
	3.1.	
4.	Средства донација, поклона и помоћи	0,00
	4.1.	
	4.2.	
	4.3.	
5.	Остала средства	0,00
	5.1.	
	5.2.	
Укупно приходи:		18.068.986,01

ОСТВАРЕЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2018. ГОДИНУ – ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ – Табела остварених расхода заштићеног

Врста расхода	ПП "Златибор"			
	Извори и износи средстава (у динарима)			
	Буџет РС	Сопствена средства	Средства из накнада	Укупно
А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја				
А.1. Чуварска служба	3.920.000,00	0,00	979.355,00	4.899.355,00
А.1.1. Бруто зараде чувара	3.369.000,00	0,00	784.140,00	4.153.140,00
А.1.2. Материјални трошкови (гориво, мазио, регистрација, сервис)	140.000,00	0,00	92.000,00	232.000,00
А.1.3. Опрема за чуварску службу (униформа, легитимација, ноћни двогледи, ПДА уређ. тримери и др.)	411.000,00	0,00	103.215,00	514.215,00
А.2. Одржавање заштићеног подручја	2.960.000,00	386.107,00	2.139.340,00	5.485.447,00
А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача - израда управљачких докумената	160.000,00	0,00	1.025.340,00	1.185.340,00
А.2.1.1 Матријални трошкови стручне службе - гориво	0,00	30.000,00	40.000,00	70.000,00
А.2.1.2 Матријални трошкови стручне службе -објава у Сл. Гл.	0,00	0,00	0,00	0,00
А.2.2.Обележавање граница	2.500.000,00	156.107,00	500.000,00	3.156.107,00
А.2.3.Израда и постављање путоказа и постављање ознака табли	100.000,00	100.000,00	162.000,00	362.000,00
А.2.4. Израда, постављање информативних табли и	200.000,00	100.000,00	212.000,00	512.000,00
А.2.5. Управљање отпадом -	0,00	0,00	80.000,00	80.000,00
А.2.6.Противпожарна заштита - регистрација пп возила, одржавање пп апарата и др.	0,00	0,00	120.000,00	120.000,00
А.3. Презентација заштићеног подручја	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно А.0	6.880.000,00	386.107,00	3.118.695,00	10.384.802,00
Б.0. Управљање посетиоцима				
Б.1. Флајери	0,00	0,00	7.150,00	7.150,00
В.0. Регулисање имовинско правних односа				
Укупно В.0	0,00	0,00	7.150,00	7.150,00
Г.0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја				
Г.1 Мониторинг поткорњака	0,00	142.000,00	130.000,00	272.000,00
Укупно Г.0	0,00	142.000,00	130.000,00	272.000,00
Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса				
Д.1. Израда и постављање столова са надстрешницом (2 ком.)	0,00	0,00	224.400,00	224.400,00
Д.2. Измена и допуна (2 ком.)	0,00	0,00	80.000,00	80.000,00
Д.3. Рад на изради основа (Муртеница теренски радови, Торник и Чавловац канцеларијски)	0,00	0,00	7.020.634,01	7.020.634,01
Д.4. Годишњи програм унапређења рибарства	0,00	0,00	80.000,00	80.000,00
Укупно Д.0	0,00	0,00	7.405.034,01	7.405.034,01
Е.0. Остали некатегорисани послови				
Укупно Е.0	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупни расходи:	6.880.000,00	528.107,00	10.660.879,01	18.068.986,01